

TERRA ALTA Romeva diu que el Govern vol tirar endavant l'exhumació i la identificació de restes humanes

La Generalitat geolocalitzarà totes les fosses comunes de l'Ebre abans d'acabar l'any

EL PINELL DE BRAI A. P.

La Generalitat ha encarregat un estudi a la Universitat Rovira i Virgili (URV) perquè localitze i documente totes les fosses comunes de la Guerra Civil espanyola a les quatre comarques de les Terres de l'Ebre i també al Priorat. Així ho ha assegurat el conseller d'Afers Exteriors, Relacions Institucionals i Transparència, Raül Romeva, en l'acte de commemoració de l'inici de la batalla de l'Ebre que, com cada any, ha tingut lloc el 25 de juliol (dilluns) a la cota 705 de la serra de Pàndols, al Pinell de Brai.

Segons Romeva, els treballs que emprendre la URV no només han de permetre localitzar les fosses comunes sinó també identificar altres indrets on al llarg dels anys han anat a parar restes òssies vinculades a la guerra i la repressió. Cada fossa -o lloc amb restes òssies- comptarà amb una fitxa que recollirà dades com les coordenades on es troba, una fotografia, un breu resum històric i també algunes fonts documentals que expliquen què va passar en cada lloc concret, si és possible. També s'especificarà si la fossa està confirmada o si hi ha indicis de la seua existència i també si és de combatents o de civils. Amb aquesta documentació, s'haurà d'actualitzar el mapa de fosses de Catalunya, que a dia d'avui presenta mancances im-

La URV s'encarregarà de localitzar i documentar les fosses comunes. / CEDIDA

portants, sobretot a la zona del front de l'Ebre ja que no indica cap fossa comuna a la comarca de la Terra Alta, on els combats de la batalla de l'Ebre van ser més cruentos. El govern treballa amb la previsió que aquesta documentació i l'actualització del mapa podrà estar disponible a final d'any. El conseller Romeva ha assegurat que l'impuls de les polítiques de memòria històrica de l'actual govern de la Generalitat tenen com a únic objectiu **"retornar la dignitat de les víctimes i de la gent que va patir la guerra"**.

Per això, Romeva també ha subratllat que la identificació i la documentació de les zones amb restes humanes ha de ser només un primer pas per promoure l'exhumació dels cossos. **"S'havia d'haver fet fa molt de temps"**, ha reconegut.

UN ACTE DE PAU El monument per la pau, situat a la cota 705 de la serra de Pàndols, al Pinell de Brai, ha tornat a ser l'escenari de l'ofrena floral en homenatge a les víctimes de la batalla de l'Ebre, dels dos bàndols. L'acte

ha comptat amb la presència d'una desena de membres de l'Agrupació d'Excombatents de la Lleva del Biberó.

Pere Torrent, de Mollet del Vallès, ha tornat, novament, a reviu els records d'un escenari terrorífic que, segons reconeix, encara li continua provocant malsons. Va creuar el riu per Mequinensa i va ser testimoni com molts companys, que ben just sabien nadar, morien ofegats pel corrent quan intentaven traspasar el curs fluvial a l'inici de l'ofensiva. Durant la seua estada al front de l'Ebre, ell s'encarregava de transportar les lliteres amb els ferits. **"Vam patir molt. Anàvem a recollir els ferits pel mig i ens van donar unes bosses de càmfora perquè feien tanta pudor els que eren morts que no podíem respirar. Encara n'hi havia de vius, que cridaven la mare. Tots cridaven la mare. I això et queda marcat"**, explica.

En la commemoració també hi ha estat present una delegació de la Comissió per la Retirada dels Símbols Franquistes de Tortosa, que han subratllat la necessitat d'esborrar de l'espai públic els elements d'exaltació feixista, de glorificació de la victòria per part dels vencedors per a reivindicar la memòria i construir una societat basada en la justícia, el respecte i la dignitat. ■